

**TÜRKİYE CUMHURİYETİ İLE BELÇİKA KRALLIĞI ARASINDA
4 TEMMUZ 1966 TARİHİNDE BRÜKSEL'DE İMZALANAN
SOSYAL GÜVENLİK GENEL SÖZLEŞMESİNİN
UYGULAMA ŞEKİLLERİNE DAİR
İ D A R İ A N L A Ş M A**

Türkiye Cumhuriyeti ile Belçika Krallığı arasındaki Sosyal Güvenlik Genel Sözleşmesinin uygulanmasında,

Büyükelçi, Faruk Berkol tarafından temsil edilen Türkiye ile Sosyal Güvenlik İşleri Bakanı Mr. De Paepe tarafından temsil edilen Belçika yetkili makamları, aşağıda belirtilen hükümler üzerinden anlaşmaya varmışlardır.

Fasıl I

Sözleşmenin 4 üncü ve 5 inci maddelerinin uygulanması
Bir ülkeden diğer bir ülkeye geçici olarak giden işçilerin durumu

MADDE 1

İşçiler veya benzerleri, kanuni ikametgâhlarının bulunduğu ülkedeki bir işyerine bağlı olup, işveren müessese tarafından diğer ülkede çalıştırıldıkları ve Sözleşmenin 4 üncü maddesinin 2 nci fıkrasının (a) bendi gereğince mutat işyerinin bulunduğu ülkede yürürlükte olan mevzuata tabi oldukları takdirde, aşağıdaki hükümler uygulanır.

1) İşveren ve ilgililer, sosyal güvenlik primlerine dair her meseleyi, mutat işyerinin bulunduğu ülke Türkiye ise Sosyal Sigortalar Kurumu mahalli teşkilâtı ile, bu ülke Belçika ise Office National de Sécurité sociale (Sosyal Güvenlik Milli Kurumu) ile doğrudan doğruya hallederler.

2) Mutat işyerinin bulunduğu ülkenin yetkili kurumları, ilgililerden her birine, o taraf Sosyal Güvenlik mevzuatına tabi bulduklarını tevsik eden örneği müştereken tespit olunmuş bir belge verir.

Bu belgenin varsa işverenin diğer ülkedeki mümessili tarafından, yoksa, bizzat işçi tarafından temin edilmesi gerekir.

Belirli sayıda işçinin, diğer Akit Taraf ülkesinde birlikte çalışmak ve bu ülkeden birlikte geri dönmek üzere, mutat işyerinin bulunduğu ülkeyi aynı zamanda terk etmeleri halinde, bu işçileri kapsayan bir tek belge verilebilir.

3) Sözleşmenin 4 üncü maddesinin 2 nci fıkrasının (a) bendinde söz konusu edilen işçilerle benzerlerinin çalıştırılması deyiminden, bu işçilerin tümünün çalıştırılmaları için söz konusu süreyi anlamak gerekir.

4) İşçilerin çalıştırılmasının mevsimlik nitelikte olması keyfiyeti, yukarıda 1 inci, 2.nci, 3 üncü fıkralarda tespit edilen esasların uygulanmasına engel olamaz.

MADDE 1 Bis

1)Sözleşmenin 4.maddesinin 1.fıkrasının 2.ve 3.bentlerinin uygulanmasında Belçika'da serbest olarak ve aynı zamanda Türkiye'de ücretli bir işte çalışan işçi, bu sonuncu işini ücretli işçi sıfatıyla, Türk sigortasına tabi olarak yaptığını belirten müşterek bir anlaşmayla tespit edilmiş bir belgeyle ispatlar.

2)Sözleşmenin 4. maddesinin 1.fıkrasının 2. ve 3. bentlerinin uygulanmasında, Türkiye'de serbest olarak ve aynı zamanda Belçika'da ücretli bir işte çalışan işçi, bu sonuncu işini ücretli sıfatıyla, Belçika sigortasına tabi olarak yaptığını belirten, müşterek bir anlaşmayla tespit edilmiş bir belgeyle ispatlar.

Taraflardan birinin vatandaşı olup, bu tarafın diğer taraf
Ülkesindeki elçilik veya konsoloslukunda çalıştırılan
İşçilerle benzerlerinin durumları:

MADDE 2

1) Sözleşmenin 5 inci maddesinin 2 nci fıkrasıyla tanın tercih hakkı, işçinin elçilik veya konsolosluklarda veya buralardaki memurların şahsi hizmetinde çalışmaya başladığı tarihten itibaren 6 aylık süre içinde kullanılabilir. Bu Anlaşmanın yürürlüğe girdiği tarihte, bu hizmetlerde çalışanlar için 6 aylık süre, yürürlük tarihinden itibaren işlemeye başlar.

2) Tercih hakkı, ilgilinin bu hakkını (3) üncü fıkrada belirtilen yetkili kuruma bildirdiği ayı takip eden ayın birinci gününden itibaren hüküm ifade eder.

3) İşçi, tercih hakkını, Belçika veya Türkiye Mevzuatından hangisinin uygulanmasını istediğini ilgili teşekküle (Belçika için Sosyal Güvenlik Milli Ofisine, Türkiye için Sosyal Sigortalar Kurumu Genel Müdürlüğüne) taahhütlü mektupla bildirmek suretiyle kullanır ve durumdan derhal işverenini haberdar eder.

4) İşçinin hakkını kendi memleketi mevzuatının uygulanmasını tercih etmesi halinde, (3) üncü fıkrada gösterilen kurum işçiye bahse konu elçilik veya konsoloslukta veya bağlı bir temsilcilikte çalıştığı müddetçe kendisi tarafından uygulanmakta olan mevzuata tabi bulunacağını bildiren bir belge verir.

FASIL II

Çeşitli Sigorta Kollarıyla İlgili Müşterek Hükümler

MADDE 3

Yardımlara hak kazanabilmek için, her iki taraf mevzuatına göre geçen sigortalılık (Prim ödeme) süreleri ile bu mevzuata göre sigortalılık (Prim ödeme) sürelerine muadil sayılan süreler aşağıdaki esaslar dairesinde birleştirilir:

1) Taraflardan birinin mevzuatına göre geçen sigortalılık (Prim ödeme) süreleri ile bu taraf mevzuatına göre muadil sayılan sürelerle, diğer taraf mevzuatına göre geçen ve aynı zamana rastlamayan sürelerle muadeleti kabul edilmiş sürelerden gerekli süreyi tamamlamak üzere lüzumu kadarı ilave edilir.

2) Bir işçi, her iki taraf mevzuatına göre de yardıma hak kazandığı takdirde, birinci bentte belirtilen kural, her iki ülkede ayrı ayrı uygulanır.

Sigortalılık (Prim ödeme) süreleri ile muadil süreler, hangi mevzuata tabi olarak geçmişse o mevzuat hükümlerine göre nazara alınır.

Taraflardan birinin mevzuatına göre, bazı sigortalılık, (Prim ödeme) süreleriyle muadil sürelerin belirli bir müddet zarfında geçmiş olması şartına bağlanmış olması halinde, bu şart diğer taraf mevzuatına göre geçen süreler için de uygulanır.

MADDE 4

Aynı zamanda hem Türkiye hem de Belçika mevzuatına göre sigortalılık (Prim ödeme) süresine muadil sayılan bir süre, bu süreden önce ilgili, son defa hangi tarafın sigorta mevzuatına tabi idiye o tarafın kurumunca yapılacak yardımların tespitinde nazara alınır.

İlgili, anılan süreden önce sigortaya tabi tutulmamışsa bu süre, ülkesinde ilk defa çalıştığı tarafın kurumunca nazara alınır.

Taraflardan birinin mevzuatına göre geçen bir sigortalılık (Prim ödeme) süresi, diğer taraf mevzuatına göre sigortalılık (Prim ödeme) süresine muadil sayılan bir süreyle aynı zamana rastladığı takdirde, yalnız sigortalılık süresi nazara alınır.

MADDE 5

Akit Taraflardan birinin mevzuatına göre geçen sigortalılık süreleri veya muadil süreler, gerek aynı birimle, gerekse diğer memleketin mevzuatında kullanılan birimlerden farklı birimlerle ifade edildiğinde, birleştirme için gereken tahvil aşağıdaki kurallara göre yapılır.

1) Belçika'da;

a) Türk mevzuatına göre prim ödeme günlerine muadil olan Belçika mevzuatı anlamında sigorta günlerinin sayısı, Türk prim ödeme günlerinin 6/7 sine eşittir;

b) Türk mevzuatına göre tam bir haftalık prim ödeme süresi Belçika mevzuatına göre 6 günlük sigorta süresine muadildir;

c) Türk mevzuatına göre tam bir aylık prim ödeme süresi Belçika mevzuatına göre 26 günlük sigorta süresine muadildir;

d) Türk mevzuatına göre tam üç aylık prim ödeme süresi, Belçika mevzuatına göre 78 günlük sigorta süresine muadildir;

e) Türk mevzuatına göre tam bir yıllık prim ödeme süresi, Belçika mevzuatına göre 312 günlük sigorta süresine muadildir;

2) Türkiye'de;

a) Belçika Mevzuatının anlamında sigorta gün sayısına muadil olan Türk mevzuatına göre prim ödeme gün sayısı Belçika gün sayısının 7/6 sına eşittir;

b) Belçika mevzuatına göre geçen bir haftalık sigorta süresi Türk mevzuatına göre 7 prim ödeme gününe muadildir;

c) Belçika mevzuatına göre geçen tam bir aylık sigorta süresi Türk mevzuatına göre 30 prim ödeme gününe muadildir;

d) Belçika mevzuatına göre geçen üç aylık sigorta süresi Türk mevzuatına göre 90 prim ödeme gününe muadildir;

e) Belçika mevzuatına göre geçen bir yıllık sigorta süresi Türk mevzuatına göre 360 prim ödeme gününe muadildir.

MADDE 6

Taraflardan birinin mevzuatına göre, para yardımı elde edilen kazanca, mesleki gelire yahut ödenen primlere göre hesaplandığı takdirde, bu yardım yalnız bu tarafın ülkesinde elde edilen kazanca, mesleki gelirlere veya ödenen primlere göre tespit edilir.

Para yardımlarının tutarı, taraflardan birinin mevzuatına göre, aile fertlerinin bulunup bulunmadığına veya sayısına göre değişiyorsa, yetkili kurum, yardım tutarının hesabında, anılan kurumun bulunduğu ülkeden başka ülkede ikamet eden aile fertlerini de nazara alır.

“Aile fertleri” deyimi, bu deyimle tarif veya kabul edilmiş olanların, veya bunların ikametgahlarının bulunduğu taraf mevzuatına göre ev halkından sayılan kimseleri ifade eder. Bununla beraber, bu mevzuata göre yalnız işçi ile aynı çatı altında yaşayan kimseler aile ferdi veya ev halkı olarak kabul ediliyorsa bunların geçimlerinin işçi tarafından sağlanması halinde bu maddenin uygulanmasında şart yerine getirilmiş sayılır.

FASIL III Özel Hükümler BÖLÜM I Hastalık-Analık Sigortası KISIM I Yardımlara Hak Kazanmak İçin Sigortalılık Sürelerinin Birleştirilmesi

MADDE 7

1) Bir ülkeden diğer bir ülkeye giden bir işçi veya benzeri, yardımlardan faydalanabilmek için, hakkında Sözleşmenin uygulanmasını talep etmek zorunda kaldığı takdirde yeni işyerinin bulunduğu ülkede kendisinden yardım talep edilen yetkili kuruma diğer ülkede geçen sigortalılık sürelerini gösteren bir belge ibraz etmek mecburiyetindedir. Örneği müştereken hazırlanan bu belge;

a) Belçika’da geçen süreler için işçinin halen veya evvelce bağlı bulunduğu sigorta teşekkülü,

b) Türkiye’de geçen süreler için de Sosyal Sigortalar Kurumunun mahalli teşkilatı, tarafından verilir.

2) İşçi belge ibraz etmediği takdirde, yeni işyerinin bulunduğu ülkedeki kurum gerekli bilgileri elde etmek amacıyla formleri diğer tarafın Kurumuna yollar.

KISIM 2

Sözleşmenin 10, 11, 12 ve 13 üncü maddelerinin uygulanması

Sözleşmenin 10 uncu maddesinin uygulanması

Aile Fertleri

MADDE 8

1) Sözleşmenin 10 uncu maddesinde söz konusu edilen aile fertleri ikamet edilen ülkede sağlık yardımlarından yararlanabilmek için, aşağıda belirtilen kanıtlayıcı belgeleri ibraz etmek suretiyle, ikamet ettikleri yerdeki Kuruma kayıtlarını yaptırmak mecburiyetindedirler.

(1) İşçinin sigortalı bulunduğu tarafın yetkili Kurumunca verilen ve sağlık yardımlarına hak kazandığını gösteren, örneği taraflarca müştereken tespit edilmiş bir belge,

(2) Yardıma hak kazanıldığını gösteren belgeden başka, sağlık yardımlarının yapılması için, ikamet edilen ülkede yürürlükte bulunan mevzuata göre normal olarak verilmesi gereken diğer kanıtlayıcı belgeler.

2) Türkiye’de sürekli olarak ikamet eden aile fertleri için, yukarıdaki 1 inci fıkranın 1 inci bendinde sözü edilen ilk belge, işçinin bağlı bulunduğu veya kayıtlı olduğu Belçika Sigorta Kurumunca düzenlenir.

Bu belge, hakkın sona erdiğine ilişkin bir bildiri bahis konusu olmadığı müddetçe geçerlidir.

Bir belgenin geçerliliğini sona erdirmek için, Belçika Sigorta Kurumu, Sosyal Sigortalar Kurumu şubesine bir bildiri gönderir. Bu kurum, Belçika Sigorta Kurumuna, usulüne uygun olarak doldurulmuş bir nüshasını iade eder. Bu durumda yardımlardan faydalanma hakkı, Belçika Sigorta Kurumu tarafından bildirinin tanzim tarihinden 30 gün sonra sona erer.

3) Belçika’da sürekli olarak ikamet eden aile fertleri için yukarıdaki 1 inci fıkranın 1 inci bendinde sözü edilen ilk belge, Sosyal Sigortalar Kurumu Şubesi tarafından düzenlenir.

Bu belge, hakkın son erdiğine ilişkin bir bildiri bahis konusu olmadığı müddetçe geçerlidir.

Bir belgenin geçerliliğini sona erdirmek için Sosyal Sigortalar Kurumu şubesi, Belçika Sigorta Kurumuna bir bildiri gönderir, Bu kurum Sosyal Sigortalar Kurumu Şubesine, usulüne uygun olarak doldurulmuş bir nüshasını iade eder. Bu durumda, yardımlardan faydalanma hakkı Sosyal Sigortalar Kurumu Şubesi tarafından bildirinin tanzim tarihinden 30 gün sonra sona erer.

4) İşçi ve aile fertleri, aile fertlerinin sağlık yardımlarından yararlanma hakkına müessir olabilecek her türlü değişiklikleri, özellikle, işçinin işini bıraktığı veya değiştirdiği, işçinin veya aile fertlerinden birinin ikametgahını yahut kaldığı yeri değiştirdiği,yahutta aile ferdi, ikametgahının bulunduğu ülkede cari mevzuata göre Hastalık ve Analık Sigortasına tabi bir işe girmek suretiyle bu sigorta kolundan sağlanan yardımlardan doğrudan doğruya yararlanma hakkını kazandığı takdirde, bu hususu, aile fertlerinin ikamet ettikleri yerdeki Kuruma bildirmek zorundadırlar. Bu durumda, ikamet edilen ülkedeki yetkili Kurum, diğer ülkedeki yetkili kurumu bundan derhal haberdar eder.

5) Taraflardan birinin Kurumu, diğer tarafın yetkili kurumundan işçinin sigortaya tabi olup, olmadığı, yardımlara hak kazanıp kazanmadığı yahut aile fertlerinin durumu hakkında her zaman bilgi isteyebilir.

6)Yukarıdaki (4) ve (5) inci fıkralarda geçen “Yetkili Kurum” deyimi;

a) Türkiye’de : Sosyal Sigortalar Kurumunu;

b) Belçika’da : Hastalık Malullük Sigortası, Milli Kurumunu;

ifade eder.

Sözleşmenin 11 inci maddenin uygulanması

Akit Taraflardan birinin mevzuatına göre sigortalı olan bir işçinin veya aile fertlerinin diğer Akit Taraf ülkesinde geçici olarak bulunmaları halinde yapılacak sağlık yardımları.

A. Türkiye’de geçici olarak bulunan

MADDE 9

Belçika Sosyal Güvenlik mevzuatına tabi Türk veya Belçika vatandaşı işçi veya benzerleri, Türkiye’de kırk beş günü aşmayan geçici ikametleri sırasında, Sözleşmenin 11 inci maddesi gereğince, Türk Hastalık ve Analık Sigortası mevzuatı ile sağlanan sağlık yardımlarından faydalanabilmek için, örneği iki Akit Tarafın yetkili makamlarınca müştereken tespit edilen bir belgeyi Sosyal Sigortalar Kurumunun mahalli teşkilatına tevdi ederler.

Bu belge, sigortalıların bağlı buldukları Belçika Sigorta Teşekkülünce ilgililerin Türkiye’ye hareketinden önce verilir.

Bu belge, yardımlardan hangi süre içinde yararlanabileceğini gösterir.

Bu madde hükümleri, Türkiye’de kırk beş günü aşmayan geçici ikametleri sırasında, birinci fıkrada belirtilen işçilerin aile fertleri hakkında da uygulanır.

Bu madde hükümleri, ikamet süresi hakkındaki hüküm hariç olmak üzere, Sözleşmenin 4 üncü maddesinin 2 nci fıkrası ile 5 inci maddesinin ikinci bendinde söz konusu edilen işçilerle bunların aile fertleri hakkında da tatbik olunur.

MADDE 10

Bu anlaşmanın 9 uncu maddesinde belirtilen belgenin ibrazı üzerine, Sosyal Sigortalar Kurumu mahalli teşkilatı, Belçika mevzuatına tabi sigortalılara, Türk mevzuatına göre sağlanan sağlık yardımlarını yapar.

Bu suretle yapılan yardımlara ait masraf faturaları Sosyal Sigortalar Kurum Genel Müdürlüğüne gönderilir. Genel Müdürlük bunları örneği müştereken hazırlanan bir cetvel ile birlikte 6 ayda bir Hastalık-Malullük sigortası Milli Kurumuna gönderir. Hastalık-Malullük sigortası Milli Kurumu Türk mevzuatına göre yapılan masraflar toplamını, Belçika Kurumu hesabına, tasdikten sonra derhal öder.

B. Belçika’da geçici olarak bulunma

MADDE 11

Türkiye Sosyal Güvenlik mevzuatına tabi Türk veya Belçikalı işçiler veya benzerleri, Belçika’da kırk beş günü aşmayan geçici ikametleri sırasında Sözleşmenin 11 inci maddesi gereğince Belçika Hastalık Sigortası ile sağlanan sağlık yardımlarından yararlanabilmek için, Belçika Teşekkülüne, örneği Akit Tarafların yetkili makamlarınca müştereken tespit edilen bir belgeyi tevdi ederler.

Bu belge ilgililerin Belçika’ya hareketinden önce Sosyal Sigortalar Kurumu mahalli teşkilatınca verilir.

Bu belge, yardımlardan hangi süre içinde yararlanabileceğini gösterir.

Bu madde hükümleri, Belçika’da 45 günü aşmayan ikametleri sırasında birinci fıkrada belirtilen işçilerin aile fertleri hakkında da uygulanır.

Bu madde hükümleri, ikamet süresi hakkındaki hüküm hariç olmak üzere, sözleşmenin 4 üncü maddesinin 2 nci fıkrası ile 5 inci maddesinin ikinci bendinde söz konusu edilen işçilerle bunların aile fertleri hakkında tatbik olunur.

MADDE 12

Bu Anlaşmanın 11 inci maddesinde belirtilen belgenin ibrazı üzerine, Belçika Sigorta Teşekkülü, Türk mevzuatına tabi sigortalılara, Belçika mevzuatına göre sağlanan sağlık yardımlarını yapar.

Bu suretle yapılan yardımlara ait masraf faturaları Hastalık-Malullük Sigortası Milli Kurumuna gönderilir. Kurum da bunları örneği müştereken hazırlanan bir cetvel ile birlikte 6

ayda bir Sosyal Sigortalar Kurumu Genel Müdürlüğüne intikal ettirilir. Bu Kurum Belçika rejimi tarafından yapılan masraflar toplamını, tasdikten sonra derhal öder.

MADDE 12 Bis

1) İdari Anlaşmanın 9 uncu ve 11 inci maddelerinde öngörülen yükümlülükler Belçika veya Türkiye topraklarında yerine getirilemediği takdirde, yapılan harcamalar, işçinin talebi üzerine bulunulan ülkenin, yetkili kurumu tarafından geçici ikamet ülkesinde uygulanan ödeme tarifesine göre geri ödenirler. Geçici ikamet ülkesinin yetkili kurumu, talepte bulunan yetkili kuruma bu tarifeler hakkında gerekli bilgileri vermekle yükümlüdür.

2) 1 inci fıkraya istisna olarak, yetkili kurum yapılan harcamaları, bu harcamalar tutarının 250 ECU ‘ yü geçmemesi şartıyla, fatura bedeli üzerinden öder.

3) Yetkili makamlar, ortak mutabakatla ve yazışma yoluyla, bu maddenin 2 inci fıkrasında belirtilen tutarı değiştirebilirler.

Sözleşmenin 12 nci maddesinin uygulanması Hastalık sigortasından yardım görmekte iken ikametgahlarını Değiştirmeye müsaade edilen işçiler

A. İkametgahlarını Türkiye’ye Nakletmeğe Müsaade Edilen İşçiler

MADDE 13

1) Sözleşmenin 12 nci maddesinde söz konusu edilen işçi, kendisine ve refakatindeki aile fertlerine sağlanan sigorta yardımlarının Türkiye’de yapılmasına devam edilebilmesi için Belçika Sigorta Teşekkülü tarafından verilen ve ilgilinin ikametgahını naklettikten sonra da yardımların devamına muvafakatini bildiren bir belgeyi Sosyal Sigortalar Kurumunun mahalli teşkilatına ibraz etmek mecburiyetindedir. Bu belgede sağlık yardımlarının yapılabileceği sürede gösterilir.

Belçika Sigorta Teşekkülü, bu belgenin iki nüshasını Sosyal Sigortalar Kurumuna gönderir.

Belgenin daha önce mücbir sebeplerle düzenlenememiş olması halinde Belçika Sigorta Teşekkülü, işçinin ikametgahını değiştirdikten sonra da isteği üzerine, bu belgeyi verebilir.

B. İkametgahlarını Belçika’ya Nakletmeğe Müsaade Edilen İşçiler

MADDE 14

1- Sözleşmenin 12 nci maddesinde söz konusu edilen işçi, kendisine ve refakatindeki aile fertlerine sağlanan sigorta yardımlarının Belçika’da da yapılmasına devam edilebilmesi için Sosyal Sigortalar Kurumu tarafından verilen ve ilgilinin ikametgahını naklettikten sonra da yardımların devamına muvafakatini bildiren bir belgeyi Belçika Sigorta Teşekkülüne ibraz etmek mecburiyetindedir. Bu belgede sağlık yardımlarının yapılabileceği süre de gösterilir.

Sosyal Sigortalar Kurumu, bu belgenin iki nüshasını Belçika Sigorta teşekkülüne gönderir.

Belgenin daha önce mücbir sebeplerle düzenlenememiş olması halinde Sosyal Sigortalar Kurumu işçinin ikametgahını değiştirmesinden sonra da, isteği üzerine, bu belgeyi verebilir.

Sözleşmenin 13 üncü maddesinin ikinci bendi ile 35 inci maddesinin uygulanması

A. Türkiye’de ikamet edip de Belçika Yaşlılık Malullük ve Ölüm Sigortalarından aylık veyahut İş kazası veya Meslek Hastalığı Sigortasından gelir alanlar

MADDE 15

1) Belçika malullük, yaşlılık ve ölüm sigortalarından aylık veya ödenek veya iş kazası veya meslek hastalığı sigortasından gelir almakta olup da hastalık malullük sigortasına göre malul sayılan kimselerden Türkiye’de sürekli olarak ikamet edenler, sözleşmenin 13 üncü maddesinin 2 nci fıkrasına göre hastalık, malullük sigortası ile sağlanan sağlık yardımlarından yararlanabilmeleri için, Belçika Sigorta Kurumunca iki nüsha olarak düzenlenen bir belgeyi ibraz ederek Sosyal Sigortalar Kurumu Şubesine kayıtlarını yaptırırlar.

2) Yardım hakkının kaldırılması veya durdurulması halinde Belçika Sigorta Kurumu veya Hastalık-Malullük Sigortası Milli Kurumu, durumu Sosyal Sigortalar Kurumu Şubesine bildirir.

Yardımlar bildirim tanzim tarihinden 30 gün sonra veya ölüm tarihinde sona erer.

B. Belçika’da ikamet edip de, Türk Yaşlılık veya Malullük Sigortalarından aylık veyahut İş kazalarıyla Meslek Hastalığı Sigortasından gelir alanlar

MADDE 16 Bis

İşbu Anlaşmanın 9, 11, 13, 14, 15, 16 ncı maddelerinde öngörülen kimseler ve hak sahipleri için; protezler, büyük cihazlar ve büyük önemdeki diğer sağlık yardımlarının yapılması kesin aciliyet durumu hariç olmak üzere yetkili Türk veya Belçika Sigorta Kuruluşlarının 15 gün içerisinde müsaade vermesi şartına bağlıdır. Bu yardımların listesi akit taraf yetkili makamları arasında müştereken düzenlenir.

KISIM 3 Mali hükümler

MADDE 17

1- Sözleşmenin 10 uncu maddesinin üçüncü fıkrasının uygulanmasında aile fertlerine yapılan sağlık yardımlarına ait masraflar, her takvim yılı için, götürü olarak taktir edilir.

2- Götürü miktar, aile başına yıllık ortalama maliyetin, hesaba dahil ay sayısı ile çarpılması suretiyle elde edilir. Hesap unsurları şu şekilde tespit olunur:

a) Belçika için aile başına yıllık ortalama maliyet, Belçika mevzuatına tabi bulunan sigortalıların aile fertlerinin tamamına Belçika kurumları tarafından yapılan sağlık yardımlarına ait yıllık masraf yekununun Belçika mevzuatına tabi olup yardıma müstahak aile fertleri bulunan sigortalıların yıllık ortalama sayısına bölünmesi suretiyle elde edilir.

b) Türkiye için aile başına yıllık ortalama maliyet, sigortalılarla bunların aile fertlerine yapılan sağlık yardımlarına ait masraf yükünü, yıllık ortalama sigortalı sayısının belirli bir katsayının 1 fazlasıyla çarpımına bölünmek ve elde edilen sonuç bu kat sayı ile çarpılmak suretiyle tespit edilir.

Sigortalı başına aile fertlerinin ortalamasını gösteren bu kat sayı aile fertleri sayısı, sigortalı sayısına bölünmek suretiyle elde edilir. Bu kat sayı, Kurumun hesap ve tahminleri için gerekli istatistiki bilgiler nazara alınarak, her takvim yılı için, Sosyal sigortalar Kurumunca tespit edilir ve mutabakat temini için Belçika Hastalık-Malullük Sigortası Milli Kurumuna bildirilir. Bu hususta çıkacak her anlaşmazlık, Akit Tarafların yetkili makamlarına arz edilir.

c) Nazari itibare alınacak her aile ve ay sayısı, aylık götürü ferdi bir cetvelde icmal olunur. Bu cetveller 8 inci maddenin 2, 3 üncü fıkralarına uyularak bir hesap yılı için düzenlenen belgelerin birer nüshası ile birlikte ait olduğu hesap yılını takip eden 6 ay içinde bir taraftan Sosyal Sigortalar Kurumu Genel Müdürlüğüne, diğer taraftan da Hastalık-Malullük Sigortası Milli Kurumuna gönderilir.

MADDE 18

Sözleşmenin 12 nci maddesi ile bu Anlaşmanın 13 ve 14 üncü maddelerinin uygulanmasında, sigortalılara ve aile fertlerine yapılan sağlık yardımlarına ilişkin masraflar, modeli müşterek bir anlaşma ile tespit edilen masrafların ferdi bir fişinin ibrazı üzerine, bu yardımları yapmış olan kuruma, yetkili kurum tarafından 6 ayda bir ödenir.

Bu ferdi fişler 13 üncü ve 14 üncü maddenin 1 inci fıkralarına uyularak yetkili kurumlarca bir hesap yılı için düzenlenen belgelerin birer nüshası ile birlikte bir taraftan Sosyal Sigortalar Kurumu Genel Müdürlüğüne diğer taraftan da Hastalık Malullük Sigortası Milli Kurumuna gönderilir.

MADDE 19

Sözleşmenin 13 üncü maddesinin 2 nci fıkrasına göre yapılan sağlık yardımlarına ait masraflar, aylığı bağlayan tarafın yetkili Kurumu tarafından ödenir.

Türkiye’de bu suretle yapılmış olan yardımların tutarına ait faturalar Sosyal Sigortalar Kurumu Genel Müdürlüğüne gönderilir. Genel Müdürlük de bu faturaları, örneği müştereken tespit edilen bir cetvel ile birlikte, altı ayda bir Hastalık-Malullük Sigortası Milli Kurumuna intikal ettirilir.

Belçika’da bu suretle yapılan yardımların tutarına ait faturalar, Hastalık-Malullük Sigortası Milli Kurumuna gönderilir. Bu Kurum da faturaları, örneği müştereken tespit edilen

bir cetvelle birlikte, altı ayda bir Sosyal Sigortalar Kurumu Genel Müdürlüğüne intikal ettirilir.

MADDE 20

17 nci madde uygulamasında nazara alınacak ayların sayısı aşağıda belirtilen esaslar dahilinde hesaplanır;

1) Götürü masrafların dekontu için başlangıç noktası sayılan tarih, yardım hakkının doğduğu tarihtir.

2) Ay sayısının tespitinde götürü meblağın dekontu için başlangıç noktasını gösteren tarihi içine alan takvim ayı tam ay olarak nazara alınır; hakkın sona erdiği ay ise bu ayın tam olması veya hakkın bu ayda başlamış bulunması halleri müstesna, sayılmaz.

MADDE 21

İki ülkenin yetkili makamları anlaşarak, ödenecek miktarların tespitinde başka hesap şekilleri kabul edebilirler.

BÖLÜM II **Malullük Sigortası**

MADDE 22

1) Şayet, sözleşmenin 14 üncü maddesinin 3 üncü fıkrasının uygulanmasında ilgili, daha önce bağlı bulunduğu yetkili kurumdan malullük yardımı talebinde bulunmuşsa, alınan yardımdan ancak, iş göremezlik halinin tespit edildiği ülkede yürürlükte bulunan mevzuata göre hastalık yardımlarından yararlanma hakkının sona ermiş olması halinde yararlanır.

2) Bir taraftan Sosyal Sigortalar Kurumu, diğer taraftan Hastalık-Malullük Sigortası Milli Kurumu, bu maddenin 1 inci fıkrasında söz konusu edilen sigortalılara ilişkin bütün bilgileri birbirlerine karşılıklı olarak verirler. Bu bilgiler iş göremezliğin sekizinci ve onuncu ayları arasında örneği Türkiye ve Belçika yetkili idarelerince müştereken tespit edilen bir formüllerle verilir.

MADDE 23

Dilekçeyi ilk defa alan kurum, dilekçenin verildiği tarih ile diğer unsurlarını belirterek keyfiyeti diğer Akit Tarafın ilgili kurumuna bildirir.

MADDE 24

Malullük yardımları, aylıkları veya ödenekleri, ilgili, ister Türkiye’de ister Belçika’da ikamet etmiş olsun ödemeyi yapacak kurumlar tarafından doğrudan doğruya kendisine ödenir.

Ödeme, bu kurumların uygulamakta oldukları mevzuatta belirtilen devrelerde, milletler arası posta veya banka havalesiyle veya şahsi bir hesap numarasına banka virmanı ile yapılır.

Bununla beraber, ödeme ödemeyi yapan kurumun talebi üzerine, ilgilinin ikamet ettiği ülkedeki kurum aracılığı ile de yapılabilir.

BÖLÜM III **Tıbbi ve İdari Kontrol**

KISIM I

Sözleşmenin 12 nci ve 25 inci maddelerinde öngörülen iş göremezlik para yardımlarından yararlanan işçiler.

MADDE 25

1) Yetkili Kurumun talebi üzerine ve bu talebi takip eden 30 gün içinde, sürekli veya geçici olarak ikamet edilen ülkenin Kurumu, kendi sigortalısı bahis konusuymuş gibi kontrol hekimlerinden birine işçinin tıbbi kontrolünü yaptırır. Kontrol hekiminin müşahedeleri yetkili kurumlar arasında müştereken bir anlaşmayla modeli tespit edilen bir rapor üzerinde belirtilir. Bu rapor kontrol tarihini takip eden 10 işgünü içinde yetkili kuruma gönderilir.

Yetkili Kurum tarafından yardımların sağlanması, yetkili kurum tıbbi rapora sahip olmadığı müddetçe ve yukarıda öngörülen sürelerin sona ermesinde durdurulur.

2) Sürekli veya geçici olarak ikamet edilen ülke kurumunun kontrol hekiminin işbu maddenin 1 inci fıkrasında öngörülen bir kontrol sırasında işçinin tekrar iş görebilir durumda olduğunu tespit etmesi halinde, bu kurum sürekli veya geçici olarak ikamet edilen ülkenin mevzuatında öngörülen usuller ve süre dahilinde ilgiliye kararı bildirir.

Bu bildiri alındı makbuzu karşılığında ilgiliye verilir veya taahhütlü yazı ile gönderilir. Bu son durumda, bildiri, postaya verilmesini takip eden ilk iş gününde yapılmış kabul edilir; ikamet olunan ülkenin mevzuatına göre kanuni bayram günleri ve Cumartesi, Pazar günleri bu süreden sayılmaz.

Aynı zamanda, sürekli veya geçici olarak ikamet edilen ülkenin Kurumu, ya ilgili tarafından imzalanmış alındı makbuzu ile yada taahhütlü olarak gönderildiğini ispatlayan posta idaresi tarafından verilmiş belge ile birlikte bildirin bir suretini yetkili kuruma gönderir.

Bildirinin modeli Yetkili Kurumlar tarafından müşterek bir anlaşma ile tespit edilir.

3) İşbu maddenin 1 inci fıkrasının uygulamasında alınan tıbbi raporlara dayanarak yetkili kurumca uyguladığı mevzuata göre işçinin iş göremezliği hakkında bir karar alınmaması halinde, bu kurum, durumu modeli Yetkili Kurumlar tarafından müşterek bir anlaşma ile tespit edilen bir formüler aracılığı ile sürekli veya geçici olarak ikamet edilen ülkenin kurumuna bildirir.

Bu durumda, yetkili kurum almak istediği tıbbi bilginin mahiyetini sürekli veya geçici olarak ikamet edilen ülkenin Kurumuna bildirir. Bu son kurum yetkili kurumdan bu yolda bir bildiri aldıktan sonra en kısa sürede, yetkili kurumca gerekli görülen muayeneleri yapar veya yaptırır ve talebi takip eden 30 gün içinde bu son kurum neticeleri bildirir.

4) İşbu maddenin 1 inci fıkrasının uygulanmasında alınan tıbbi raporlara dayanarak Yetkili Kurumun işçinin tekrar iş görebilir durumda olduğuna karar vermesi halinde, kararını, taahhütlü mektupla ilgiliye bildirir ve aynı zamanda sürekli veya geçici olarak ikamet edilen ülkenin Kurumuna suretini gönderir. Bildirinin modeli Yetkili Kurumlar tarafından müşterek bir anlaşma ile tespit edilir.

KISIM II

Geçici İkamet Sırasında İş göremez Durumda Olan Kişiler

MADDE 26

1) İşçi iş göremezlik sebebiyle, müsaade edilen sürenin sona ermesinden sonra yetkili ülkeye tekrar dönemezse, bu kurum tarafından uygulanan mevzuatın diğer şekillerine göre ve bu iş göremezliğin başlangıcından sonra 5 iş günlük bir süre içinde geçici olarak ikamet edilen ülkenin Kurumuna, iş göremezliğini beyan etmek mecburiyetindedir.

Yetkili Kurum tarafından yardım yükümlülüğünün üstlenilmesi bu formalitenin yerine getirilmesine bağlıdır.

2) Yukarıdaki bentte sözü edilen iş göremezlik belgesinin alınma tarihini takip eden 4 işgünü içinde geçici olarak ikamet edilen ülkenin kurumu, kendi sigortalısı bahis konusuymuş gibi kontrol hekimlerinden birine, işçinin tıbbi kontrolünü yaptırır. Kontrol hekiminin müşahedeleri, modeli yetkili makamlar tarafından müşterek bir anlaşma ile tespit edilen bir raporda belirtilir. Bu rapor kontrol hekiminin düzenlediği tıbbi belge eşliğinde, kontrol tarihini takip eden 10 iş günü içinde Yetkili Kuruma gönderilir.

Yetkili Kurum tarafından yardımların sağlanması, Yetkili Kurum tıbbi rapora sahip olmadığı müddetçe ve yukarıda öngörülen sürelerin sona ermesinde durdurulur.

3) İş göremezlik süresinin başlangıçta öngörülen tarihten sonra uzaması halinde, geçici olarak ikamet edilen ülke kurumunun kontrol hekimi, işçinin muayenesini yapar. Bu muayenenin neticesi modeli yetkili kurumlar tarafından müşterek bir anlaşma ile tespit edilen bir tıbbi rapor aracılığı ile yetkili kuruma bildirilir. Bu rapor, tıbbi muayene tarihini takip eden 10 iş günü içinde gönderilir.

4) Geçici olarak ikamet olunan ülke kurumunun kontrol hekimi işçinin,
- İş göremez durumda olmadığına;
- Tekrar işe başlayabilir durumda olduğuna,

karar vermesi halinde, geçici olarak ikamet edilen ülkenin mevzuatında öngörülen usuller ve süre dahilinde işçiye kararını bildirir.

Bildirinin modeli Yetkili Kurumlar tarafından müşterek bir anlaşma ile tespit edilir.

MADDE 27

1) Yetkili Kurum, uyguladığı mevzuat hükümlerini nazara alarak ve iş göremezlik durumuyla ilgili olarak, 26 ncı maddenin (2) ve (3) fıkralarında sözü edilen raporun alınma tarihini takip eden 3 iş günü içinde işçinin iş göremezliğinin kabulü konusunda bir karar alır.

2) Yetkili Kurum;

a) İşçinin iş göremezliğini kabul etmediğine,

b) İşçinin tekrar iş görebilir durumda olduğuna,

Karar vermesi halinde, kararını taahhütlü yazı ile ilgiliye bildirir ve aynı zamanda geçici olarak ikamet edilen ülkenin kurumuna bildirisinin bir suretini gönderir. Bildirisinin modeli yetkili Kurumlar tarafından müşterek bir anlaşma ile tespit edilir.

3) Yetkili Kurumun, iş göremezliği, geçici olarak ikamet edilen ülke kurumunun kontrol hekimi tarafından kabul edilen süreden daha kısa bir süre için kabul etmesi halinde, iş göremezliğin kabul edildiği süre sınırı, bu karar geçmişe şamil olmaksızın kısaltılır.

Bu durumda, Yetkili Kurum iş göremezlik için kabul ettiği süre sınırını kontrol hekiminin en kısa sürede bir tıbbi kontrol yapması için geçici olarak ikamet edilen ülkenin kurumuna derhal bildirir.

Bu bildiri, modeli Yetkili Kurumlar tarafından müşterek bir anlaşma ile tespit edilen bir formüler yardımcılığıyla yapılır.

MADDE 28

Tıbbi kontrolün artık gerekli olmaması halinde, Yetkili Kurum, durumundan modeli yetkili makamlar tarafından müşterek bir anlaşma ile tespit edilen bir formüler yardımıyla sürekli olarak ikamet edilen yerdeki Kurumu haberdar eder.

MADDE 29

İşbu kısmın hükümleri Sözleşmenin 4 üncü maddesinin ikinci fıkrasının (a) bendinde ve 5 inci maddesinin ikinci bendinde öngörülen işçilere kıyas yoluyla uygulanır.

KISIM III **Aile Fertlerinin Tıbbi Kontrolü**

MADDE 30

Sağlık yardımlarından yararlanmaya devam etmek üzere, müsaade edilen geçici ikamet süresinin sona ermesinden sonra, sağlık durumları nedeniyle yetkili ülkeye tekrar dönmek imkansızlığı içinde bulunan aile fertleri, bu durumlarını Yetkili Kuruma bu hususta bilgi verecek olan geçici ikamet yeri ülkesinin Kurumuna bildirmek zorundadırlar.

2 nci kısımda sözü edilen tıbbi kontrolle ilgili kurallar kıyas yoluyla uygulanır.

KISIM IV
I ve II nci Kısımlarla İlgili Müşterek Hükümler

MADDE 31

1) Sürekli veya geçici olarak ikamet edilen ülke Kurumunun kontrol hekiminin ve Yetkili Kurumun, iş göremezliğin sona ermesi için farklı bir tarih tespit etmeleri halinde, Yetkili Kurumca tespit edilen tarih muteber olur.

2) Yetkili Kurum, ikametini nakletmiş olan işçiyi bir tıbbi kontrole tabi tutmak amacıyla yetkili ülkeye tekrar dönmeye davet etmek hakkını muhafaza eder. Bu durumda, işçinin yol masrafları, en ekonomik müşterek nakil aracı tarifelerine göre bu Kurum tarafından ilgiliye ödenir.

3) 2 nci fıkra hükümlerinden başka Yetkili Kurum seçtiği bir hekime işçinin kontrolünü yaptırmak hakkını muhafaza eder.

4) Yetkili Kurum, işçinin sürekli veya geçici olarak ikamet ettiği ülkenin mevzuatında öngörülen formalitelere tabi olmamasından ötürü yardımları ret etmeye karar vermesi halinde, bu kararı, işçiye bildirir ve aynı zamanda sürekli veya geçici olarak ikamet edilen ülkenin Kurumuna bir suretini gönderir.

Bu bildirin modelini yetkili makamlar tarafından müşterek bir anlaşmayla tespit edilir.

MADDE 31 bis

Para yardımları doğrudan doğruya hak sahiplerine borçlu Kurumlar tarafından ödenir. Ödeme uygun vasıtalarla ve özellikle uluslar arası posta havalesi aracılığıyla bu kurumların uyguladığı mevzuatlarda öngörülen vadelerde yapılır.

Bununla beraber, ilgili işçinin talebi üzerine, ödeme sürekli veya geçici olarak ikamet edilen ülkenin Kurumu aracılığıyla da yapılabilir.

Bu ihtimalde, sürekli veya geçici ikamet yeri ülkesinin Kurumu, yetkili ülkenin mevzuatında öngörülen yardımlar tutarını sigortalıya öder.

KISIM V
Maden İşçileri ve Benzerleri

MADDE 32

Belçika'da sürekli olarak ikamet etmekte olup, Türk maden rejiminden malullük aylığı veya tahsisi alanların tıbbi kontrolü, Türk Kurumunun talebi üzerine, Fonds National De Retraite Des Ouvriers Mineurs (Maden İşçileri Emeklilik Milli Fonu) tarafından yapılır.

Türkiye’de ikamet etmekte olup, Belçika maden rejiminden malullük aylığı alanların tıbbi kontrolü Fonds National De Retraite Des Ouvriers Mineurs (Maden işçileri Emeklilik Milli Fonu)’nun talebi üzerine Sosyal Sigortalar Kurumu tarafından yapılır.

MADDE 32 bis

Maden rejiminden bir malullük aylığı veya tahsisi alanlara 32 nci maddenin uygulanmasında Sosyal Sigortalar Kurumu ve Fonds National De Retraite Des Ouvriers Mineurs, her biri yetkili tıbbi servisleri tarafından, yardımı ödeyen ülkenin mevzuat hükümlerine uygun olarak maden rejimi malullük aylığının devamı, revizyonu, kaldırılması veya durdurulması için ilgilinin malullük oranını değerlendirmeye imkan veren muayeneleri yaptırır.

Yetkili tıbbi servisler tarafından hazırlanan bilgi, sürekli ikamet yeri ülkesinin Yetkili Kurumu tarafından derhal borçlu Kuruma bildirilir.

MADDE 32 ter

Fonds National De Retraite Des Ouvriers, maden işçilerinin tabi olduğu özel rejimde ödenen malullük aylıklarıyla ilgili olarak 33 üncü maddede bildirilen prensipleri uygular.

KISIM VI İdari Kontrol

MADDE 33

1) Para yardımlarını ödeyen Kurumun talebi üzerine, işçinin sürekli veya geçici olarak ikamet ettiği ülkenin Kurumu, işçinin idari kontrolünü yaptırır.

Bu kontrolün neticeleri ve müşahedeler, modeli Yetkili Kurumlar tarafından müşterek bir anlaşma ile tespit edilen bir raporla belirtilir.

Bu rapor, kontrol talebini takip eden 30 gün içinde borçlu Kuruma gönderilir.

2) Para yardımlarından yararlanan işçinin sürekli veya geçici olarak ikamet ettiği ülkenin Kurumu, onun sürekli veya geçici olarak ikamet ettiği ülkede tekrar bir işe başladığı yolunda bilgi edindiği takdirde, bu işe başlangıç tarihini, yapılan işin mahiyetini ve ilgilinin kazançları tutarını belirten bir raporu borçlu Kuruma gönderir.

3) Geçici yada sürekli olarak ikamet edilen ülkenin kurumu, diğer ülke yetkili Kurumundan para yardımı almakta olan işçinin, geçici veya sürekli olarak ikamet ettiği ülkede bir aylık, bir gelir veya genel olarak herhangi bir yardım almakta olduğunu öğrenirse, bu Kurum para yardımını ödeyen Yetkili Kuruma söz konusu gelir veya aylığın mahiyetini,

oranını miktarını ve bunların başlangıç tarihlerini (bu ödemeleri yapan Kurumun isim ve adresini de belirtmek suretiyle) bildirir.

KISIM VII Çeşitli Hükümler

MADDE 34

1) Tıbbi ve İdari kontrol, müşahede altına alınma, hekimlerin ve hak sahiplerinin yol masrafları, idari masraflar dahil olmak üzere Yetkili Kurum tarafından sürekli veya geçici olarak ikamet edilen ülkenin kurumuna ödenir.

Bu masraflar, alacaklı Kurum tarafından kendi tarifesine göre belirlenir ve ayrıntılı bir masraf faturasının ibrazı üzerine borçlu Kurum tarafından ödenir.

2) İşbu bölümün uygulanmasında:

a) Yetkili Kurum:

Türkiye bakımından:

- a) Sosyal Sigortalar Kurumu,
- b) T.C. Emekli Sandığı

-Belçika bakımından:

- a) İş göremezlik genel rejimi için, işçinin bağlı olduğu sigorta kurumu,
- b) Maden işçilerinin malullüğü ile ilgili özel rejim için Fonds National De Retraite Des Ouvriers Mineurs.

b) Sürekli veya geçici olarak ikamet edilen ülkenin kurumu:

- Türkiye bakımından:

- a) Sosyal Sigortalar Kurumu
- b) T.C Emekli Sandığı

- Belçika bakımından:

- a) İş göremezlik genel rejimi için, işçinin bağlı olduğu sigorta kurumu.
- b) Maden işçilerinin malullüğü ile ilgili özel rejim için Fonds National De Retraite Des Ouvriers Mineurs.

BÖLÜM IV Yaşlılık ve Ölüm (Aylık) Sigortası

Kısım 1 Yetkili Kurumlar

MADDE 35

Dilekçeleri kabul etmek ve muamelelerini tekemmül ettirmek, bu dilekçelerin tekemmülü ile ilgili iribat formüllerlerini almak ve diğer tarafa ulaştırmak ve bu dilekçeler üzerinde verilmiş kararları tebliğ etmek içinde yetkili kurumlar şunlardır:

- Belçika'da:

a) Ücretli işçilerin aylıklar rejimi ile ilgili olarak, ücretli işçilerin Aylıklar Milli Ofisi;
b) Bağımsız işçilerin aylıklar rejimi ile ilgili olarak, Bağımsız İşçilerin Sosyal Sigorta Milli Kurumu:

c) Maden işçileri ve benzerlerinin aylıkları ile ilgili olarak, Maden işçilerinin Emeklilik Milli Fonu.

-Türkiye’de:

- a) Sosyal Sigortalar Kurumu Genel Müdürlüğü;
b) T.C. Emekli Sandığı Genel Müdürlüğü;
c) Bağ-Kur Genel Müdürlüğü.

KISIM 2 **Dilekçeler Üzerinde Yapılacak İşlemler**

MADDE 36

Sözleşmenin 20 nci maddesine göre sigortalılık sürelerinin birleştirilmesi suretiyle bir yaşlılık aylığından yararlanmak isteyen ve Türkiye’de veya Belçika’da ikamet eden sigortalı, dilekçesini, ikamet ettiği memleket mevzuatında öngörülen şekilde ve süre içinde anılan mevzuata göre yetkili kuruma veya makama verir.

Sigortalı, dilekçesinde, imkan nispetinde, daha önce sigortalı bulunduğu yaşlılık sigortası kurum veya kurumlarını belirtir.

Bu dilekçe üzerine yapılacak yardımın başlangıç tarihi, uygulanan mevzuata öngörülen tarihtir.

MADDE 37

36 ncı madde hükümleri, Belçika’da ikamet eden ve münhasıran Türkiye mevzuatına göre hesaplanmış bir aylıktan yararlanmak isteyen veya Türkiye’de ikamet eden ve münhasıran Belçika mevzuatına göre hesaplanmış bir aylıktan yararlanmak isteyen sigortalı hakkında da uygulanır.

MADDE 38

Türkiye ve Belçika’daki yetkili kurumlar, sigortalılık süreleri ile muadil sürelerin birleştirilmesi suretiyle aylık bağlanması için verilen dilekçelerin tekemmülünde, müştereken tespit edilen bir formüler kullanırlar.

Bu formüler, özellikle medeni halle ilgili zaruri bilgileri ve sigortalılık süreleri ile muadil süreleri gösteren icmal cetvellerini kapsar

Diğer ülkedeki kurumlarca gönderilecek olan bu formüler, doğrulayıcı belge yerine geçer.

KISIM 3
Belçika'da İkamet Eden Kimselerin Verdikleri
Dilekçelerin İncelenmesi

MADDE 39

Belçika'da verilen dilekçe üzerine işlemi yürüten kurum, 38 inci maddede sözü edilen formleri iki nüsha olarak düzenler ve Türkiye'de Sosyal Sigortalar Kurumu Genel Müdürlüğüne gönderir.

Sosyal Sigortalar Kurumu, Türk mevzuatına göre geçerli olan sigortalılık süreleri ile muadil süreleri tespit eder.

Türk mevzuatına göre sigortalılık süresi sayılmayan sürelerde Sosyal Sigortalar Kurumu, Belçika mevzuatına göre geçen sigortalılık süreleri ile muadil süreleri nazara alır.

Sosyal Sigortalar Kurumu, yukarıda belirtilen esaslara göre tespit edilen süreleri birleştirir ve Türk mevzuatına göre hak kazanılan yardımın mahiyetini tespit eder.

MADDE 40

Sosyal Sigortalar Kurumu Genel Müdürlüğü, nazari olarak 39 uncu maddenin dördüncü fıkrasında sözü edilen sürelerin tamamı yalnız Türk mevzuatına göre geçmiş olsaydı, ilgilinin hak kazanacağı yardım miktarı ne olacak idiyse, o miktarı tayin ve bu miktarın Türk mevzuatına göre geçen sigortalılık süreleri ile muadil sürelere tekabül eden ve Kurum tarafından ödenecek olan kısmını tespit eder.

MADDE 41

Sosyal Sigortalar Kurumu Genel Müdürlüğü, Türk mevzuatına göre geçen sigortalılık süreleri ile muadil süreler de gösterilmek suretiyle dolduracağı, 38 inci maddede anılan formlerin bir nüshasını Belçika yetkili Kurumuna iade eder, ayrıca aynı Kuruma bir taraftan 40 inci maddeye göre ödemesi gereken kısmi yardım miktarını, diğer taraftan da sözleşmenin 20 nci maddesinin uygulanmasından sarfi nazar edilmesi halinde ilgilinin hak kazanacağı yardım miktarını bildirir.

MADDE 42

Belçika mevzuatına göre geçerli sayılmayan sürelerde Belçika Yetkili Kurumu Türk mevzuatına göre geçen sigortalılık süreleri ile muadil süreleri nazara alır.

Belçika Yetkili Kurumu, yukarıda belirtilen esaslara göre tespit edilen süreleri birleştirir ve Belçika mevzuatına göre hak kazanılan yardımın mahiyetini tespit eder.

MADDE 43

Belçika Yetkili Kurumu, duruma göre Sözleşmenin 20 nci maddesinin 4 üncü veya 5 inci fıkrası hükümlerini uygulamak suretiyle, Belçika mevzuatına göre ödenmesi gereken

yardım miktarını tayin eder. Aynı Kurum, Sözleşmenin 20 nci maddesinin uygulanmasından sarfi nazar edilmesi halinde ilgilinin hak kazanacağı yardım miktarını tespit eder.

MADDE 44

Belçika Yetkili Kurumu, dilekçe sahibine, taahhütlü mektupla, Sözleşme hükümlerinin uygulanması suretiyle hesaplanan yardım miktarları konusunda alınan kararların tümünü tebliğ eder ve ayrıca Sözleşmenin 20 nci maddesi hükmünün uygulanmasından sarfi nazar edilmesi halinde ilgilinin elde edeceği yardım miktarını da bildirir.

Dilekçe sahibine yapılacak tebliğde aşağıdaki hususların bulunması gerekir

1- Uygulanan mevzuatın her birinde öngörülen itiraz yolları;
2- Tebliğin alındığı tarihten itibaren otuz gün içinde ilgilinin Sözleşmenin 20 nci maddesinin uygulanmasından sarfi nazar ettiğini bildirmesinin mümkün bulunduğu,
Belçika Yetkili Kurumu, Sosyal Sigortalar Kurumu Genel Müdürlüğüne şunları bildirir:

1- Tebliğin dilekçe sahibine gönderildiği tarih;
2- İlgilinin, Sözleşmenin 20 nci maddesinin uygulanmasını kabul veya bundan sarfi nazar ettiği,

KISIM 4 **Türkiye’de İkamet Eden Kimselerin Verdikleri** **Dilekçelerin İncelenmesi**

MADDE 45

Sosyal Sigortalar Kurumu Genel Müdürlüğü, 38 inci maddede söz konusu edilen formleri iki nüsha olarak düzenler ve bunu Belçika yetkili kurumuna intikal ettirir.

Belçika yetkili kurumu, Belçika mevzuatına göre geçen sigortalılık süreleri ile muadil süreleri tespit eder.

Belçika mevzuatına göre geçerli sayılmayan sürelerde Belçika yetkili kurumu, Türkiye mevzuatına göre geçen sigortalılık süreleri ile muadil süreleri nazara alır.

Belçika yetkili kurumu, yukarıda belirtilen esaslara göre, sigortalılık sürelerini ve Belçika mevzuatına göre hak kazanılan yardımın mahiyetini tespit eder.

MADDE 46

Belçika yetkili kurumu, duruma göre, Sözleşmenin 20 nci maddesinin 4 üncü veya 5 inci fıkraları hükümlerini uygulamak suretiyle, Belçika mevzuatına göre ödenmesi gereken yardım miktarını tayin eder. Aynı kurum, Sözleşmenin 20 nci maddesinin uygulanmasından sarfi nazar edilmesi halinde ilgilinin hak kazanacağı yardım miktarını tespit eder.

MADDE 47

Belçika yetkili kurumu, Belçika mevzuatına göre geçerli sayılan sigortalılık süreleri ile muadil süreler de gösterilmek suretiyle dolduracağı, 38 inci maddede anılan formlerin bir

nüshasını Sosyal Sigortalar Kurumu Genel Müdürlüğüne ifade eder, ayrıca aynı Genel Müdürlüğe, bir taraftan 46 ncı maddeye göre ödenmesi gereken kısmı yardım miktarını, diğer taraftan da sözleşmenin 20 nci maddesinin uygulanmasından sarfi nazar edilmesi halinde ilgilinin hak kazanacağı yardım miktarını bildirir.

MADDE 48

Türkiye mevzuatına göre geçerli sayılmayan sürelerde, Sosyal Sigortalar Kurumu, Belçika mevzuatına göre geçen sigortalılık süreleri ile muadil süreleri nazara alır.

Sosyal Sigortalar Kurumu, yukarıda belirtilen esaslara göre tespit edilen süreleri birleştirir ve Türk mevzuatına göre hak kazanılan yardımın mahiyetini tespit eder.

MADDE 49

Sosyal Sigortalar Kurumu Genel Müdürlüğü, nazari olarak, 48 inci maddenin son fıkrasında sözü edilen sürelerin tamamı yalnız Türk mevzuatına göre geçmiş olsaydı, ilgilinin hak kazanacağı yardım miktarı ne olacak idiye o miktarı tayin ve bu miktarın Türk mevzuatına göre geçmiş olsaydı, ilgilinin hak kazanacağı yardım miktarı ne olacak idiye o miktarı tayin ve bu miktarın Türk mevzuatına göre geçen sigortalılık süreleri ile muadil sürelerle tekabül eden ve Kurum tarafından ödenecek olan kısmını tespit eder.

Kurum, aynı zamanda ilgilinin Sözleşmenin 20 nci maddesinin uygulanmasından sarfi nazar edilmesi halinde hak kazanacağı yardım miktarını da tayin eder.

MADDE 50

Sosyal Sigortalar Kurumu Genel Müdürlüğü, dilekçe sahibine taahhütlü mektupla, Sözleşme hükümlerinin uygulanması suretiyle hesaplanan yardım miktarları konusunda alınan kararların tümünü tebliğ eder ve ayrıca Sözleşmenin 20 nci maddesi hükmünün uygulanmasından sarfi nazar edilmesi halinde ilgilinin elde edeceği miktarlarını bildirir.

Dilekçe sahibine yapılacak tebligatta aşağıdaki hususların bulunması gerekir.

- 1-Uygulanan mevzuatın her birinde öngörülen itiraz yolları;
- 2- Tebliğin alındığı tarihten itibaren otuz gün içinde ilgilinin, Sözleşmenin 20 nci maddesinin uygulanmasından sarfi nazar ettiğini bildirmesinin mümkün bulunduğu.

Sosyal Sigortalar Kurumu, Belçika Yetkili Kurumuna şunları bildirir:

1. Tebliğin dilekçe sahibine gönderildiği tarih;
- 2- İlgilinin, Sözleşmenin 20 nci maddesinin uygulanmasını kabul veya bundan sarfi nazar ettiği

KISIM 5 **Aylıkların Ödenmesi**

MADDE 51

Emeklilik aylıkları, doğrudan doğruya ödemeyi yapacak olan kurumlar tarafından Türkiye’de veya Belçika’da ikamet eden aylık sahiplerine ödenir.

Ödeme bu kurumların uygulamakta oldukları mevzuatta belirtilen devrelerde, milletler arası posta veya banka havalesiyle veya şahsi bir hesap numarasına banka virmanı ile yapılır.

Bununla beraber, ödemeyi yapacak olan Kurumun talebi üzerine ödeme, ikamet edilen ülkedeki kurum aracılığı ile de yapılabilir.

Aylıkları ödeyecek olan yetkili kurum:

-Belçika’da :

Ücretli işçiler ve serbest işçilerin aylıkları için Emekli ve Ölüm Aylıkları Milli Sandığı.

-Türkiye’de :

a) Sosyal Sigortalar Kumru Genel Müdürlüğü;

b) T.C. Emekli Sandığı Genel Müdürlüğü;

c) Bağ-Kur Genel Müdürlüğü.

MADDE 52

Aylıkların ödenmesi ile ilgili masraflarla banka ve kambiyo masrafları veya diğer masraflar, ödeme ile yükümlü Kurumlarca bu Kurumların bağlı buldukları İdari Makamların tespit ettikleri şartlar dahilinde, aylık sahiplerinin aylıklarından kesilebilir.

MADDE 53

1) Yetkili Türk Sosyal Güvenlik Mercii, Türkiye’de ikamet etmekte olup da Belçika mevzuatına göre veya kısmi yaşlılık aylığı bağlanmış olan bir kimsenin bu mevzuatta öngörülen herhangi bir mesleki faaliyette bulunup bulunmadığını gözetlemekle görevlidir.

Anılan Mercii bu şartın evlilik dolayısıyla munzam aylıktan yararlanan kimselerin karıları tarafından yerine getirilmesine de nezaret eder.

Nam ve hesaplarına yardım yapılan Belçika Kurumları, yardımlardan yararlanacak olanların isim ve adreslerini Sosyal Sigortalar Kurumuna bildirirler.

2) 1 İnci fıkrada söz konusu edilen aylık sahipleri, Belçika mevzuatına göre yapılmasına cevaz verilen işlerden gayri bir işte çalışmak istedikleri takdirde, bu isteklerini, önceden Sosyal Sigortalar Kurumuna bildirmeye mecburdurlar.

Evlilik dolayısıyla munzam aylıktan da yararlanan kimselerin karıları, yapılmasına cevaz verilmeyen bir işe yeniden girmek istedikleri takdirde, bunlarda keyfiyeti önceden Sosyal Sigortalar Kurumuna bildirmeye mecburdurlar.

3) Bu Anlaşmada söz konusu edilen yardımların birinden yararlanan bir kimsenin ve duruma göre, karısının yardımından yararlandığı sırada çalışmış veya çalışmakta olduğu veya mevzuatta belirtilen limitin üstünde bir gelire sahip bulunduğu yetkili Türk Sosyal Güvenlik Mercii tarafından tespit edildiği takdirde, bu Mercii, yetkili kuruma bir rapor gönderir. Bu raporda, yapılan işin mahiyeti ile birlikte ilgilinin veya karısının yararlandığı kazanç veya gelir miktarı gösterilir.

Yetkili Türk Sosyal Güvenlik Mercii, yardım görmekte olan kimsenin veya bu maddenin (2) nci fıkrasının ikinci bendinde öngörülen halde eşinin yeniden işe başladığını, vakit geçirmeden yetkili Belçika Kurumuna bildirir.

KISIM 6 Ölüm Aylıkları

MADDE 54

Bu Bölüm Hükümleri, Ölüm aylıkları Hakkında da Uygulanır.

BÖLÜM V Aile Yardımları

MADDE 55

Belçika'da çalışan, eş ve çocukların Türkiye'de bulunan işçiler Belçika mevzuatına göre yapılan her türlü özel yardımlar ve zamlar hariç olmak üzere, aile yardımlarına hak kazanırlar.

Aile yardımlarından hangi çocukların yararlanacakları, yardıma hak kazanma şartları ve yardım tutarları ile yardım süreleri 56 ncı maddede gösterilmiştir.

MADDE 56

1) Yardımlar, işçinin öz çocuklarına, işçi ile eşinin müşterek çocuklarına ve eşinin öz çocuklarına yapılır. 4 üncü fıkranın 4 ve 6 ncı bentlerine belirtilen işçiler söz konusu olduğu takdirde, yardımlardan yararlanan çocukların sayısı en çok 4 olarak sınırlandırılmıştır.

2) Yardımlar, 14 yaşına veya Belçika mevzuatındaki şartlar dahilinde, tahsile devam eden çocuklar için 25 yaşına kadar sürer.

3) Yardımlar, fiili çalışma süreleriyle işçilere ait yardımların yapılması hakkındaki kanunların 41 inci maddesi gereğince fiili çalışma süresine muadil sayılan süreler için yapılır. İş göremezlik halinde aile yardımları iş göremezliğin en çok altı ayı için ödenir. İşçinin ölümünden veya Belçika'yı terk edişinden sonra ödeme yapılmaz.

4) Aile yardımları aşağıdaki miktarlar üzerinden yapılır :

(1) Belçika kömür endüstrisinde çalışan maden işçileri, kömür endüstrisi dışında kalan madenlerle yer altında taş çıkarılan taş ocaklarında yer altı işçisi olarak çalıştırılan ve maden ve benzeri işçilerin emeklilik ve ölüm aylıkları hakkındaki mevzuatta belirtilen işçiler için:

Belçika mevzuatına göre yapılan zamlarla her türlü özel yardımlar dışındaki normal genel yardım baremi;

(2) Yukarıda 1 inci bentte söz konusu edilen işçilerden hastalık, yaralanma ve beden güçsüzlüğü sebebiyle yeraltında çalışmaya devam edemedikleri için anılan maden veya taş ocaklarında yer üstü işlerinde geçici veya devamlı olarak çalıştırılanlar için:

Belçika mevzuatına göre yapılan zamlarla her türlü özel yardımlar dışındaki normal genel yardım baremi;

(3) Belçika Kömür endüstrisinde çalıştırılan yer üstü maden işçileri için:

Belçika mevzuatına göre yapılan zamlarla her türlü özel yardımlar hariç olmak üzere, 1 Ekim 1959 tarihinde yürürlükte bulunan normal genel yardım bareminde belirtilen fiyat endekslerine bağlı olarak bu tarihten sonra yapılan zamlar.

(4) 1, 2 ve 3 üncü bentlerde belirtilen işçiler dışında kalan ve geçerli bir çalışma belgesine sahip bulunan işçiler için yardımlar işe başlama tarihinden itibaren ödenmek üzere şu şekilde ödenir.

1 inci çocuk için	ayda 800 BF
2 nci çocuk için	ayda 850 BF
3 üncü çocuk için	ayda 900 BF
4 üncü çocuk için	ayda 950 BF

(5) 3 üncü ve 4 üncü bentlerde söz konusu edilen işçiler için:

Yardımlardan yararlanan çocuklar, Belçika'ya işçinin Belçika'daki çalışmaya başladığı tarihi takip eden on iki ay içinde gelmiş iseler, geliş tarihine * takaddüm eden altı ay için Belçika yardım baremi uygulanır.

(6) Serbest meslek sahipleri:

1 inci çocuk için	ayda 250 BF
2 nci çocuk için	ayda 850 BF
3 üncü çocuk için	ayda 900 BF
4 üncü çocuk için	ayda 950 BF

(7) 4 üncü fıkranın 4 ve 6 ncı bentlerinde öngörülen miktarlar sağlık endeksindeki değişikliklerle ilişkilendirilmiştir. Bu miktarlar 1 Ocak 1997' de uygulanacak olan 119.53' lük başlangıç endeksine bağlanmıştır.

MADDE 56 bis

1) Sözleşmenin 29 uncu maddesinin 3 üncü fıkrasına istinaden, aile yardımları aşağıda belirtilen kurallara göre bir yaşlılık, dulluk, malullük, iş kazası veya meslek hastalığı aylığından yararlanan hak sahibine yapılır:

a) Akit Devletlerden birinin mevzuatına göre bir aylık sahibi olan hak sahibine, bu Devletin mevzuatına uygun olarak;

b) Akit Devletlerden her ikisinin mevzuatına göre aylıklara sahip olan hak sahibine aile yardımları hakkı orada bu Devletin mevzuatı gereğince açıldığı takdirde, hak sahibinin ikamet ettiği Devletin mevzuatına uygun olarak bu mevzuat gereğince hiçbir hak tanınmadığı takdirde, hakkın tanınma şartları diğer Devletin mevzuatına göre incelemeye alınır.

2) Yetim veya onu gerçek velayeti altında bulunduran kimse, Akit iki Devletten hangisinde ikamet ederse etsin yetim yardımları aşağıda belirtilen kurallar dahilinde yapılır.

a) Akit Devletlerden birinin mevzuatına tabi tutulmuş olan vefat eden bir işçinin yetimi için, bu Devletin mevzuatına uygun olarak;

b) Akit Devletlerden her ikisinin mevzuatına tabi tutulmuş olan vefat eden bir işçinin yetimi için, aile yardımları hakkı orada bu Devletin mevzuatı gereğince açıldığı takdirde, yetimin ikamet ettiği Devletin mevzuatına uygun olarak, bu mevzuat gereğince hiçbir hak tanınmadığı takdirde, hakkın tanınma şartları diğer Devletin mevzuatına göre incelemeye alınır.

Bununla birlikte, 1 inci fıkrada belirtilen aylık sahibinin çocukları lehine yapılan aile yardımları hizmeti için uygulanan akit Devletin mevzuatı, hak sahibinin vefatından sonra onun yetimlerine yardım hizmeti olarak uygulanmaya devam eder.

3) 1 inci fıkrada belirtilen aile yardımları aylık sahibi hak sahibinin öz çocuklarına, aylık sahibi hak sahibi ve eşinin müşterek çocuklarına ve hak sahibinin eşinin öz çocuklarına yapılır.

2 nci fıkrada belirtilen aile yardımları vefat eden işçinin öz çocuklarına ve vefat eden işçinin ve eşinin müşterek çocuklarına yapılır.

4) Aile yardımları 14 yaşına veya aile yardımları yükümlülüğünü taşıyan akit Devlet mevzuatınca belirlenen şartlar dahilinde tahsiline devam eden çocuklar için 25 yaşına kadar yapılır. Yardımlardan yararlanan çocuk sayısı en çok dört olarak sınırlandırılmıştır.

Aile yardımlarının miktarı aşağıdaki gibi tespit edilmiştir.

(1) Bir Belçika kurumu yükümlülüğünde ücretli işçilerin aylıkları rejimine göre ödendikleri takdirde:

birinci çocuk için	ayda 800 Frank
ikinci çocuk için	ayda 850 Frank
üçüncü çocuk için	ayda 900 Frank
dördüncü çocuk için	ayda 950 Frank

(2) Bir Belçika kurumu yükümlülüğünde bağımsız işçilerin aylıklar rejimine göre ödendikleri takdirde:

birinci çocuk için	ayda 800 Frank
ikinci çocuk için	ayda 850 Frank
üçüncü çocuk için	ayda 900 Frank
dördüncü çocuk için	ayda 950 Frank

5) 4 üncü fıkrada öngörülen miktarlar sağlık endeksindeki değişikliklerle ilişkilendirilmiştir. Bu miktarlar 1 Ocak 1997’de uygulanacak olan 119.53’lük başlangıç endeksine bağlanmıştır.

MADDE 57

14 yaşından sonra tahsile devam eden çocuklar için Belçika mevzuatındaki limitler dahilinde aile yardımlarına devam olunabilmesi için şart koşulan öğrencilik vasfı, örneği Belçika ve Türkiye yetkili makamlarınca müştereken hazırlanan bir öğrenci belgesi ile tevsik olunur.

Sosyal Sigortalar Kurumu mahalli teşkilatı, okunan derslerin Belçika mevzuatınca aranan şartlara uygun bulunduğunu tasdik etmek suretiyle bu belgeyi aile yardımlarını ödemekle yükümlü teşekküle gönderir.

BÖLÜM VI **İş Kazaları ve Meslek Hastalıkları**

MADDE 58

1) Belçika’da ikamet eden ve iş kazası veya meslek hastalığı sebebiyle, Sözleşmenin 2 nci maddesinde yazılı Türk mevzuatına göre yardım yapılması talebinde bulunan Türk vatandaşları ile Belçika vatandaşları, müracaatlarını Sosyal Güvenlik Bakanlığına yapabilirler. Bu Bakanlık da müracaatı, Sosyal Sigortalar Kurumu Genel Müdürlüğüne intikal ettirir.

Alınan Karar, doğrudan doğruya müracaat sahibine bildirilir. Meslek hastalığı söz konusu ise, kararın iki sureti Sosyal Güvenlik Bakanlığına gönderilir.
Tarihinden önce

2) Türkiye’de ikamet eden ve iş kazaları veya meslek hastalıklarının sebep olduğu hasarların tazmini hakkındaki Belçika mevzuatına göre yardım yapılması talebinde bulunan Belçika vatandaşları ile Türk vatandaşları, müracaatlarını, Sosyal Sigortalar Kurumu Genel Müdürlüğüne yapabilirler. Genel Müdürlük bu müracaatı Sosyal Güvenlik Bakanlığına intikal ettirir.

Alınan karar doğrudan doğruya müracaat sahibine bildirilir. Kararın iki sureti de Sosyal Sigortalar Kurumu Genel Müdürlüğüne gönderilir.

3) Türkiye’de ikamet eden Türk ve Belçika vatandaşları, iş kazaları ve meslek hastalıkları sebebiyle, Belçika mevzuatına göre malullük yardımı veya geliri almakta olan bazı kimselere sağlanmakta olan munzam yardımdan faydalanmak istedikleri takdirde müracaatlarını Sosyal Güvenlik Bakanlığına yapabilirler.

MADDE 59

1) Belçika’da ikamet eden Türk ve Belçika vatandaşları, iş kazaları ve meslek hastalıkları sonucu Türk mevzuatına göre yapılan yardımlarla ilgili şikayet ve itirazlarını Sosyal Güvenlik Bakanlığına yapabilirler.

Şikayet veya itirazlar taahhütlü mektupla yapılmışsa, mektubun zarfı da iliştilirmek suretiyle gönderilir. Taahhütlü mektupla yapılmamışsa şikayet veya itirazın alındığı tarih, şikayet veya itiraz muhtırası üzerine kaydedilir.

Sosyal Güvenlik Bakanlığı, şikayet veya itirazı yetkili makama intikal ettirmek üzere Sosyal Sigortalar Kurumu Genel Müdürlüğüne yollar.

2) Türkiye’de ikamet eden Türk ve Belçika vatandaşları, iş kazaları ve meslek hastalıkları sonucu Belçika mevzuatına göre yapılan yardımlarla ilgili şikayetlerini Sosyal Sigortalar Kurumu Genel Müdürlüğüne yapabilirler.

Sosyal Sigortalar Kurumu Genel Müdürlüğü, şikayetleri, Belçika yetkili kurumuna intikal ettirmek üzere, Sosyal Güvenlik Bakanlığına gönderir. Şikayetin alındığı tarih belge üzerine kaydedilir. Şikayet taahhütlü mektupla yapılmışsa, mektubun zarfı da birlikte gönderilir.

3) iş kazaları ile meslek hastalıklarından ileri gelen hasarların tazmini ile ilgili olup Belçika mahkemelerinin halletmeğe yetkili bulunduğu ihtilaflar dolayısıyla bu kaza mercilerinde açılacak davalarda Belçika Hukuk Muhakemeleri Usulü Kanunu hükümleri uygulanır

bu konu ile ilgili her türlü bilgiler, Sosyal Sigortalar Kurumu aracılığı ile Sosyal Güvenlik Bakanlığından istenebilir, bu Bakanlık da usul hakkında gerekli malumatı verir.

4) İş kazaları ile meslek hastalıklarından ileri gelen hasarların tazmini ile ilgili olup Türk mahkemelerinin halletmeğe yetkili bulunduğu ihtilaflar dolayısıyla bu kaza mercilerinde açılacak davalarda Türk Hukuk Muhakemeleri Usulü Kanunu hükümleri uygulanır.

Bu konu ile ilgili her türlü bilgiler, Sosyal Güvenlik Bakanlığı aracılığı ile Sosyal Sigortalar Kurumu Genel Müdürlüğünden istenebilir; bu Genel Müdürlük de usul hakkında gerekli malumatı verir.

MADDE 60

1) Sosyal Güvenlik Bakanlığı, Sosyal Sigortalar Kurumu Genel Müdürlüğüne isteğı üzerine, iş kazaları ile meslek hastalıkları hakkındaki Türk mevzuatına göre yapılacak yardımların tayini maksadıyla Belçika’da yapılması gereken soruşturmaları yaptırır.

2) Sosyal Sigortalar Kurumu Genel Müdürlüğü, Sosyal Güvenlik Bakanlığının isteğı üzerine, iş kazaları ve meslek hastalıklarından doğan hasarların tazmini hakkındaki Belçika mevzuatına göre yapılacak yardımların tayini maksadıyla Türkiye’de yapılması gereken soruşturmaları yaptırır.

3) Soruşturmanın yapılmasını talep eden Kurum, masrafları, ilgili Kuruma öder.

MADDE 61

51 inci ve 52 nci maddeler hükümleri, iş kazaları ile meslek hastalıklarının sebebiyet verdiği hasarların tazmini hakkındaki Belçika ve Türk mevzuatına göre yapılan yardımların tediyesinde, kıyas yoluyla uygulanabilir.

BÖLÜM VII Cenaze Yardımları

MADDE 62

Belçika'da ikamet eden Türk sigortalıları ile Türkiye'de ikamet eden Belçikalı sigortalılara, Sözleşmenin 36 ncı maddesine göre ödenecek olan cenaze yardımlarına hak kazanılıp kazanılmadığı, Türk ve Belçika yetkili idarelerince muhteviyatı müştereken tespit edilecek bir dosyanın ibrazı üzerine, bir taraftan Hastalık-Malullük Sigortası Milli Kurumu, diğer taraftan, Sosyal Sigortalar Kurumu Genel Müdürlüğü aracılığı ile tespit edilebilir.

Sözleşmenin 40 ıncı maddesinin uygulanmasında, dosyanın alındığı tarih nazara alınır.

Bu maddenin ilk fıkrasında anılan kurumlar, müracaatların incelenmesi için gerekli formüllerleri karşılıklı olarak birbirlerine gönderirler.

FASIL IV Son Hüküm

MADDE 63

Bu Anlaşma imza tarihinde yürürlüğe girer. Bu Anlaşmanın hükümleri 4 Temmuz 1966 tarihli Sosyal Güvenlik Sözleşmesinin yürürlüğe girdiği tarihten itibaren geçerli olur.

Türkiye Cumhuriyeti Adına
Faruk N.BERKOL

Belçika Krallığı Adına
P.De PAEPE

